



Newsletter Private Client

FUNDACJE RODZINNE

Wydanie 3/2025

Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer naszego newslettera. Jak co miesiąc przyglądamy się nie tylko najnowszym interpretacjom indywidualnym, orzeczeniom sądów administracyjnych czy postępom procedur legislacyjnych, ale także staramy się zidentyfikować zagadnienia istotne dla bieżącego funkcjonowania fundacji rodzinnych.

Taki właśnie, w znacznej mierze monograficzny, charakter zachowuje niniejsze wydanie. Przedmiotem naszych rozważań będzie problematyka umów pożyczki zawieranych przez fundacje rodzinne. Powszechność praktyki udostępniania – w drodze **umowy pożyczki** – środków pieniężnych beneficjentom fundacji rodzinnej lub spółkom z nią powiązanym skłania do analizy

cywilistycznego i podatkowego kontekstu takich umów. Jak wskazuje przegląd nowszych stanowisk organów podatkowych i orzecznictwa sądów administracyjnych, aktywność fundacji rodzinnej jako strony umowy pożyczki wywiera skutki nie tylko w zakresie podatków dochodowych, ale także VAT i PCC.

Choć w tym miesiącu koncentrujemy się na kwestiach związanych z pożyczkami w fundacji rodzinnej, nie tracimy bynajmniej z pola widzenia **procesu legislacyjnego**. Przedstawione późnym latem przez resort finansów projekty zmian w przepisach regulujących opodatkowanie fundacji rodzinnej nabrały wyraźniejszego kształtu, co pozwala na formułowanie ich wstępnej oceny.

W nadziei, że treści prezentowane w nowym numerze newslettera uznają Państwo za wartościowe – zachęcamy do lektury.

Zmiany w opodatkowaniu fundacji rodzinnych: projekt ustawy już w Sejmie

Do Sejmu trafił właśnie rządowy projekt nowelizacji ustawy o CIT, przynoszący istotne zmiany w opodatkowaniu fundacji rodzinnych (druk nr 1753).

Wśród kluczowych rozwiązań, które mają wejść w życie z początkiem roku 2026, należy wymienić:

1. Wprowadzenie **trzyletniego okresu „lock-up”** dla sprzedaży majątku (w tym – nieruchomości) wniesionego do fundacji lub nabytego od podmiotów powiązanych przez fundację rodzinną. Dotyczyć on będzie jednak tylko mienia wniesionego lub nabytego po 31 grudnia 2025 r. Zbycie takich składników majątku przed upływem 3 lat od daty nabycia – jako działanie „spekulacyjne”, nie zaś „tezauryzacyjne” – nie będzie pozwalało na skorzystanie ze zwolnienia z CIT. Nowelizacja stanowi odpowiedź na wątpliwości, jakie pojawiły się w praktyce obrotu i w orzecznictwie (pisaliśmy o tym obszernie na blogu GWW: <https://lexplorers.pl/nieruchomosci-w-fundacji-rodzinnej-wyrok-wsa-w-rzeszowie/>).
2. Rozszerzenie katalogu **ukrytych zysków**. Opodatkowaniem CIT – jako tzw. ukryte zyski – zostaną objęte pożyczki dla fundatorów, osób powiązanych z fundatorem lub beneficjentem. Do tej pory opodatkowane były m.in. pożyczki udzielone beneficjentom, jeśli nie zostały zwrócone na czas, albo te zawarte na okres co najmniej 10 lat, zaś zmiana rozszerza katalog biorących pożyczkę właśnie o fundatorów i osoby powiązane z fundacją, fundatorem lub beneficjentem.
3. Zwolnienie z CIT dochodów fundacji rodzinnej z najmu nieruchomości będzie dotyczyło tylko **najmu na cele mieszkaniowe**. Wyłączone z preferencji mają być lokale użytkowe, jeśli są przeznaczone do całonocnego zakwaterowania lub służą działalności prowadzonej przez podmiot powiązany. Ograniczy to fundacjom rodzinnym możliwość inwestowania w obiekty typu hotelarskiego czy mikroapartamenty.
4. Dochody fundacji rodzinnej z zagranicznych funduszy inwestycyjnych prowadzonych w formie spółki osobowej (**transparentnych podatkowo**) będą podlegały polskiemu CIT, nawet jeśli nie dojdzie do dystrybucji zysku.

5. Rozciągnięcie na fundacje rodzinne opodatkowania dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC) i podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax).

O zmianach tych piszemy też na naszym Lexplorers: <https://lexplorers.pl/fundacje-rodzinne-pod-lupa-fiskusa-podatkowe-zmiany-od-2026-r/>.

O wszelkich zmianach w projektowanej nowelizacji będziemy Państwa informowali w naszych alertach, newsletterach i artykułach.



VAT czy PCC? Podatkowe skutki umów pożyczki dla fundacji rodzinnej, jej spółek powiązanych i beneficjentów

Udzielanie pożyczek mieści się w tzw. dozwolonym zakresie działalności gospodarczej fundacji rodzinnej, o ile następuje na rzecz podmiotów wskazanych w ustawie. Zgodnie bowiem z **art. 5 ust. 1 pkt 5** ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej fundacja może wykonywać działalność gospodarczą w rozumieniu art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców tylko w zakresie udzielania pożyczek:

- a) spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje;
- b) spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik;
- c) beneficjentom.

Jak w przypadku pozostałych umów pożyczki – na pożyczkobiorcy (spółce lub osobie fizycznej) będzie ciążył obowiązek zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych (**PCC**). Stawka podatku wynosi 0,5% podstawy opodatkowania (zasadniczo: kwoty pożyczki).

Pożyczkobiorca nie zapłaci jednak PCC, jeśli pożyczka udzielana jest na rzecz spółki kapitałowej będącej własnością fundacji rodzinnej (pożyczkodawcy), ale również jeśli pożyczkodawca udzielił

pożyczki w ramach swojej działalności gospodarczej. Taka umowa – jako zawarta przez przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek – będzie opodatkowana VAT. Jednocześnie na mocy art. 43 ust. 1 pkt 38 ustawy o VAT usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych, a także zarządzanie kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę korzystają ze **zwolnienia przedmiotowego** z podatku VAT. Oznacza to, że nie wystąpi tu ani obowiązek zapłaty PCC (ze względu na podleganie opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług), ani VAT (zwolnienie przedmiotowe).

Aby jednak zaistniały okoliczności wyłączające obowiązek zapłaty VAT i PCC, konieczne jest wykazanie, że fundacja rodzinna faktycznie prowadzi **działalność gospodarczą** w zakresie udzielania pożyczek. Ustawa o VAT w art. 15 ust. 2 stanowi, że działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych. Regularność udzielania pożyczek przemawiałaby niewątpliwie za przyjęciem, że do czynności tych dochodzi w ramach działalności gospodarczej fundacji rodzinnej (dozwolonej, o ile pożyczkobiorcy są spółkami powiązanymi lub beneficjentami). Warto jednak pamiętać o interpretacjach indywidualnych Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, w których kryterium powtarzalności udzielania pożyczek nie jest uznawane za kluczowe, a istotne znaczenie przypisuje się dokonywaniu tych czynności „na płaszczyźnie zawodowej/gospodarczej” podatnika (por. interpretacje w sprawach o sygn. 0111-KDIB3-1.4012.120.2023.2.MG, 0111-KDIB3-1.4012.606.2022.5.IO). O uznaniu fundacji rodzinnej za podatnika VAT w związku z udzielaniem pożyczek nie przesądza więc wybór punktu PKD, ale biznesowy kontekst transakcji.



Jeżeli fundacja rodzinna świadczy wyłączenie usługi polegające na udzielaniu pożyczek podmiotom powiązanym lub beneficjentom, jako podatnik VAT zwolniony przedmiotowo nie ma obowiązku **rejestracji dla celów VAT**, nawet w przypadku przekroczenia limitu zwolnienia podmiotowego (200 000 zł, od 1 stycznia 2026 r. próg ten wzrośnie do 240 000 zł).

Limit kosztów uzyskania przychodu i pożyczka od fundacji rodzinnej: interpretacja indywidualna o sygn. 0111-KDIB1-2.4010.232.2025.2.AK

Z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej wystąpiła spółka kapitałowa zarejestrowana w Polsce, której podmiotem powiązanym jest polska fundacja rodzinna. Zmierzała ona do ustalenia, w jakim zakresie odsetki z tytułu tej pożyczki będą stanowiły dla niej **koszty uzyskania przychodu**.

Zdaniem spółki możliwość zaliczenia odsetek od pożyczki udzielonej przez fundację rodzinną do kosztów uzyskania przychodu w całości wynika z zastosowanego przez ustawodawcę wyłączenia z limitu dla kosztów finansowania dłużnego odsetek od pożyczek udzielanych przez fundację

rodzinną. Przypomnijmy, że wedle zasad ogólnych (uregulowanych w art. 15c ust. 1 ustawy o CIT) odsetki z tytułu umów pożyczki można zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu tylko w zakresie limitu wyznaczonego kwotowo albo na podstawie tzw. **podatkowej EBITDA**:

Art. 15c ust. 1

1. *Podatnicy, o których mowa w art. 3 ust. 1, są obowiązani wyłączyć z kosztów uzyskania przychodów koszty finansowania dłużnego w części, w jakiej nadwyżka kosztów finansowania dłużnego przekracza wyższą ze wskazanych kwot:*

- 1) *kwotę 3 000 000 zł albo*

- 2) *kwotę obliczoną według następującego wzoru: $[(P - Po) - (K - Am - Kfd)] \times 30\%$, w którym poszczególne symbole oznaczają:*

P – zsumowaną wartość przychodów ze wszystkich źródeł przychodów, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym,

Po – przychody o charakterze odsetkowym,

K – sumę kosztów uzyskania przychodów bez pomniejszeń wynikających z niniejszego ustępu,

Am – odpisy amortyzacyjne, o których mowa w art. 16a–16m, zaliczone w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów,

Kfd – zaliczone w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów koszty finansowania dłużnego nieuwzględnione w wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, przed dokonaniem pomniejszeń wynikających z niniejszego ustępu.

W art. 15c ust. 1b ustawodawca wskazał jednak, że ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie ma zastosowania do kosztów finansowania dłużnego związanych z uzyskaniem, bezpośrednio lub pośrednio, środków finansowych od fundacji rodzinnej.

Powołując się na reguły rozumowania prawniczego wnioskodawca dowodził, że *skoro podatnik nie musi wyłączać z kosztów podatkowych kosztów finansowania dłużnego w części, w jakiej ich nadwyżka przekracza 3 mln zł (w sytuacji, kiedy wartość 30% podatkowej EBITDA jest niższa niż 3 mln zł), to tym bardziej nie musi wyłączać z kosztów podatkowych kosztów finansowania dłużnego, jeśli jej podatkowa EBITDA jest wyższa*. Przemawiałoby to, jego zdaniem, za niestosowaniem limitu ustawowego do kosztów finansowania dłużnego pozyskanego od fundacji rodzinnej.

Z podejściem takim nie zgodził się organ interpretacyjny. Oparłszy się na **wykładni językowej** (zapewne spójniku „albo” występującym w analizowanym przepisie), organ przyznał, że podatnik spłacający pożyczkę udzieloną mu przez fundację rodzinną, owszem, nie będzie obowiązany do zastosowania limitu 3 000 000 zł, musi jednak uwzględnić limit oparty na podatkowej EBITDA (art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT). Stanowisko wnioskodawcy fiskus uznał zatem za **nieprawidłowe**.

Interpretacja wskazuje na konieczność zracjonalizowanego traktowania pożyczek jako realnego narzędzia zarządzania majątkiem fundacji rodzinnej i jej podmiotów powiązanych, nie zaś tylko jako instrumentu podatkowej optymalizacji.

Zespół Private Client GWW

Zapraszamy do kontaktu

Aldona Leszczyńska-Mikulska

radca prawny, doradca podatkowy

partner w GWW

Aldona.Leszczynska-Mikulska@gww.pl

Zastrzeżenie:

Newsletter Private Client GWW i zawarte w nim publikacje nie stanowią doradztwa prawnego ani nie są narzędziem służącym do oceny i rozstrzygania pod względem prawnym konkretnych przypadków. Każdy przypadek wymaga przeprowadzenia indywidualnej analizy stanu faktycznego oraz indywidualnej oceny stanu prawnego.

**GWW Ładziński, Cmoch
i Wspólnicy sp. k.**

ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel. +22 212 00 00
warszawa@gww.pl

www.gww.pl